

Przypisy – tradycyjnie... Zasady ogólne:

- Tekst główny od przypisów oddzielony jest linią na dole strony.
- Przypis zaczynać wielką literą, kończyć kropką.
- Oznaczenie przypisu pisać czcionką 8-punktową, podwyższoną o pół stopnia – skorzystać z możliwości edytora tekstów (np. Word)
- Stosować numerację ciągłą przypisów w obrębie całej pracy lub w obrębie rozdziałów.
- Być konsekwentnym w stosowaniu skrótów i oznaczeń.
- Istota przypisu klasycznego polega na wprowadzeniu do tekstu głównego odsyłaczy (odnośników), najczęściej liczbowych, czasem używa się też gwiazdek lub liter, którym odpowiada identycznie oznaczony przypis zawierający informację lub komentarz. Numer przypisu może być umieszczony w każdym miejscu zdania przed znakiem interpunkcyjnym (wyjątek: cudzysłów, wykrzyknik, pytajnik - tu odnośnik pojawia się po nich).
- Przypisy odnoszą się do pewnego fragmentu tekstu głównego. Mogą mieć charakter bibliograficzny i rzeczowy. Informują, pozwalając odwołać się do literatury lub innych źródeł.

Rodzaje przypisów:

- autorskie – dodatkowe informacje wyłączone przez autora z tekstu głównego;
- źródłowe – wskazuje źródła informacji;
- polemiczne – oprócz wskazania źródła piszący pracę podejmuje polemikę z przytoczonymi poglądami;
- dygresyjne – zawierają refleksje lub spostrzeżenia na marginesie głównego wywodu, a umieszczenie ich w tekście głównym rozbiłoby jego spójność;
- odsyłające – nawiązują do tego co było omówione wcześniej, albo do źródła cytatu.

Cytaty – to tekst w tekście. Tekst zamknięty w cudzysłów („.....”) i opatrzony *odsyłaczem* z przypisem bibliograficznym.

Odsyłacze – znaki umowne: gwiazdka, cyferka - skierowują czytelnika od tekstu głównego do zawartości przypisu.

Zestawienie łacińskich i polskich skrótów wykorzystywanych w przypisach:

Skrót łaciński	Rozwinięcie skrótu łacińskiego	Skrót polski	Rozwinięcie skrótu polskiego/znaczenie
ibid. lub ib.	ibidem	tamże lub jw.	jak wyżej
loc. cit. lub l.c.	loco citato		miejsce cytowane
passim	passim		tu i ówdzie, wszędzie
op. cit.	opus citatum lub opere citato	dz. cyt.	dzieło cytowane lub w dziele cytowanym
ed. cit.	edito cytata	wyd. cyt.	wydanie cytowane
id.	idem	tenże	tenże
ead.	eadem	taż/też	taż/też
v.	vide	zob.	zobacz/patrz
cf.	confer	por.	porównaj
(sic) lub (sic!) lub (!)	sic		tak [właśnie]
vol.	volumen	wol.	wolumin
et al. etc.	et alli et cetera	i in.	i inne (i)
s.l.	sine loco	b.m. [m.w.n.]	bez miejsca [miejsce wydania nieznane]
s.n.	sine nomine	b.w.	bez wydawcy

Praktyczne używanie skrótów

Skrótów **op.cit.** = **dz.cyt.** nie można stosować, gdy powołujemy się w pracy na więcej dzieł danego autora, wówczas nie byłoby wiadomo, do którego z nich to op.cit. się odnosi. W takich przypadkach po nazwisku i inicjale imienia autora podaje się początek tytułu dzieła z wielokropkiem oraz numer strony. Można również nie powtarzać nazwiska, lecz zastąpić go słowem tenże (łac. idem., id.) lub w odniesieniu do autorek też (łac. eadem, ead.), np.:

Miśkiewicz, B. *Praca* s. 78.

Tenże *Wstęp* s. 62.

Gdy w tekście zasadniczym zreferowaliśmy czyjeś poglądy nie przytaczając ich dosłownie i są one zawarte w różnych miejscach publikacji, to opis źródła poprzedzać trzeba skrótem **zob.** (łac. **vide**) oraz użyć określenia **passim**, np.:

Zob. Zbroińska, B. *Piszę pracę licencjacką i magisterską. Praktyczne wskazówki dla studenta*. Kielce: Wydaw. Akademii Świętokrzyskiej, 2002, *passim*.

Gdy chcemy czytelnika powiadomić, że o danej sprawie pisali także inni, to opis tych opracowań poprzedza skrót **por.** (łac. **cf.**), np.:

Por. Bereźnicki, F. *Prace magisterskie z pedagogiki. Przewodnik metodologiczny dla studentów*. Szczecin: Uniwersytet Szczeciński, 1997 *passim*; Bartkowiak, L. *Redagowanie pracy magisterskiej. Poradnik dla studentów*. Poznań: Wydawnictwa Uczelniane AM, 1998 s. 35-42; Dutkiewicz, W. *Podstawy metodologii badań do pracy magisterskiej i licencjackiej z pedagogiki*. Wyd. 5. Kielce: Wydaw. Stachurski, 2001 s. 185-188.

Jeżeli cytujemy za kimś, jakby z drugiej ręki, to opis opracowania, za którym przytoczono czyjąś wypowiedź, poprzedzić należy skrótem **cyt. za:** .

- **Porównanie przypisów i bibliografii (spisu źródeł / literatury) użytej do opracowania tekstu.**

Piotr Petrykowski: Społeczno-kulturowe aspekty podstaw wychowania. Olsztyn 2005.
Z rozdziału p.t. Ideał i cele wychowania.

Przypisy:	Bibliografia:
1. H. Muszyński, <i>Ideał i cele wychowania</i> , Warszawa 1974, s. 19.	1. Górniewicz J. : Teoria wychowania. Toruń-Olsztyn, 1996.
2. S. Roller, <i>Cele wychowania – tworzenie i odradzanie</i> . W: <i>Bliskie i dalekie cele wychowania</i> . Red. I. Wojnar, Warszawa 1987, s. 87	2. Muszyński H. : Ideał i cele wychowania. Warszawa, 1974.
3. W. Stróżewski, <i>Wychowanie jako stawanie się człowiekiem</i> , Kraków 1984.	3. Roller S. : Cele wychowania – tworzenie i odradzanie. W: <i>Bliskie i dalekie cele wychowania</i> . Red. I. Wojnar. Warszawa, 1987.
4. J. Górniewicz, <i>Teoria wychowania</i> . Toruń-Olsztyn 1996, s. 53-55.	4. Sośnicki K. : Istota i cele wychowania. Warszawa, 1964.
5. K. Sośnicki, <i>Istota i cele wychowania</i> , Warszawa 1964, s. 7 i n.	5. Stróżewski W. : Wychowanie jako stawanie się człowiekiem. Kraków 1984.
6. H. Muszyński, op. cit. , s. 20.	
7. J. Górniewicz, op. cit., s. 29.	
8. Ibidem, s. 56.	
9. H. Muszyński, op. cit., s. 28-30.	

W przypisach – porządek chronologiczny opisów bibliograficznych.

W „Bibliografii” / „Literaturze” – porządek alfabetyczny opisów bibliograficznych.